

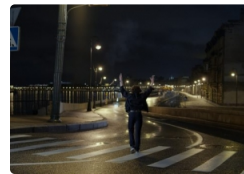
Nacionālais kino
centrs

Latvijā sāk demonstrēt Alekseja Učiteļa spēlfilmu “Cojs”

Publicēts: 27.11.2020.

No 27. novembra Latvijā sāk demonstrēt jauno režisora Alekseja Učiteļa spēlfilmu “Cojs”, kas veidota kā Krievijas (*Rock Films*) un Latvijas (*Mistrus Media*) kopražojuma filma un balstīta patiesos notikumos Latvijā, kur 1990. gada 15. augustā autokatastrofā bojā gāja rokdziedātājs Viktors Cojs.

Filma *Cojs* pasaules pirmizrādi piedzīvoja 2020. gada 15. oktobrī Varšavas starptautiskā kinofestivāla galvenā konkursa skatē, no 12. novembra tiek demonstrēta Krievijas kinoteātros. Latvijas pirmizrāde filmai *Cojs* – 27. novembrī TET platformā *Shortcut*, straumēšanas platformā *Go3* (TVOD), kinoteātra *Kino Bize* straumēšanas platformā *Mājas kino*, kā arī privātos seansos *Splendid Palace* un *Cafe Film Noir*, iepriekš vienojoties ar kinoteātriem.

Filmas stāsts sākas 1990. gada 15. augustā, nepārskatāmā pagriezienā uz Latvijas šosejas. Kaucošas bremzes, griezīgi šņirkstoša

metāla skaņa, gabalos sadragāts moskvičs. No avārijas vietas pazūd kasete, kuru Cojs klausījies pēdējās sekundēs pirms sadursmes. Kasetē – vēl klajā nenākušais albums 47. Turpinās notikuma izmeklēšana, bet zārks ar Viktora Coja mirstīgajām atliekām ceļo uz Ļeņingradu. Pie sēru autobusa stūres – nelaimīgais autobusa *Ikarus* šoferis, otrs traģiskā satiksmes negadījuma dalībnieks. Nav atradies neviens cits, kas to varētu uzņemties. Nerunīgais baltietis atpakaļskata spogulīti vēro Coja tuvākos cilvēkus. Sieva un mīļākā, producentis un kolēģis no grupas *Kino*, mazais dēlēns un jauna fotogrāfe, kura mūziķi jau sen bezcerīgi iemīlējusies. Neviens no viņiem pagaidām nenojauš, kas ir viņu šoferis. Bet pirmais, kurš to sapratīs, bez pēdām pazudīs vienā no ceļmalas pieturām. Ceļš būs garš. Spriedze arvien pieņemsies spēkā; atmosfēra nokaitēsies līdz baltkvēlei.

Mīlestība, greizsirdība, aizdomas, iedzīvošanās kāre – tas viss saplūdis kopā, satīsies vienā ciešā kamolā, kuru, šķiet, no kaut kurienes vēro Cojs – dzīvs.

Filma pēc formas veidota kā klasiska ceļa filma, bet stāsts tiek stāstīts no autovadītāja Pāvela skatupunkta. Pāvels bija iesaistīts negadījumā, bet neko nezina par slaveno mūziķi. Visu par Coju viņš uzzina caur stāstiem un attiecībām starp Viktora tuviniekiem, kuri atbraukuši uz Latviju, lai pēc avārijas identificētu bojāgājušo.

“Mūsu plāns bija uzņemt nevis biogrāfisku filmu, bet gandrīz vai detektīvstāstu. Nav jēgas rādīt, ko paveicis Cojs; viņa dziesmas jau tāpat zina visi. Daudz interesantāk ir pakavēties pārdomās par lietām, kuras paliek uz mūžīgiem laikiem, jo tās nespēj iznīcināt pat nāve,” sākot filmēšanu Latvijā, stāstīja režisors Aleksejs Učiteļs. Viņš ir pateicīgs visai Latvijas filmēšanas komandai, kas piedalījās filmas tapšanā.

2019. gada vasarā filma tika uzņemta Rīgā, Tukumā, Kuldīgā un Engurē, Latvijas puses kopprodukciju vadīja Inese Boka-Grūbe un Gints Grūbe, lomās aktieri Artūrs Skrastiņš, Inga Tropa, Guntars Grasbergs, kopā ar Krievijas māksliniekiem pie filmas vizuālā stāsta strādājis filmu mākslinieks Aivars Žukovskis, izpildproducente Daiga Livčāne un daudzi Latvijas kino profesionāļi.

“Filma *Cojs* savā ziņā ir unikāla kopražojuma filma, jo filmas stāsts vistiešākajā veidā ir saistīts ar Latviju. Cojs bija tāds pārmaiņu laiku temperatūras mērītājs, kura pēkšņā nāve Latvijā izvirzīja virkni sazvērestības teoriju. Mēs gribējām, lai filma *Cojs* Latvijas skatītājiem būtu pieejama jau šogad, kad apņir 30 gadi kopš Viktora Coja bojāejas, tādēļ reizē ar pirmizrādi Krievijā sākam to demonstrēt arī Latvijā – šobrīd pieejamos kinodemonstrācijas veidos,” stāsta filmas kopproducente Inese Boka-Grūbe.

Galvenās lomas filmā ataino Jevgeņijs Ciganovs un Nadežda Kaļeganova, Paulīna Andrejeva, Mariana Spivaka, Igors Verņiks un Ilja Deļs, Inga Tropa un Artūrs Skrastiņš.

Kinorežisors Aleksejs Učiteļs bija pirmais režisors, kurš savulaik ieradās Tukumā Coja avārijas vietā, iepazīnās ar negadījuma aculieciniekiem un vāca informāciju, lai 1991. gadā to atspoguļotu dokumentālajā filmā *Pēdējais varonis / Последний герой*. Jau kopš tā laika režisors gribēja izveidot spēlfilmu, kas būtu veltījums leģendārā mūziķa piemiņai. Učiteļs ir beidzis Krievijas Valsts Kinematogrāfijas institūtu un darbu kino sācis kā dokumentālā kino režisors Ļeņingradas Dokumentālā kino studijā. 1988. gadā viņš izveidoja filmu *Roks / Рок* par 80. gadu padomju rokmūziku. Aleksejs Učiteļs ir daudzu starptautisku un nacionālu kinofestivālu laureāts. 2017. gadā veidotā spēlfilma *Matilde / Матильда* izrādīta vairākos starptautiskos festivālos, bet Krievijā izraisīja nacionālistu un reliģisko fanātiķu uzbrukumus. Filma *Izlauzties brīvībā / Восемьмерка* (2013) pasaules pirmizrādi piedzīvoja 38. Toronto starptautiskā kinofestivāla oficiālajā programmā, bet 2010. gada filma *Mala / Край* bija nominēta balvai *Zelta globuss* kategorijās *Labākā kinofilma*, *Labākā ārzemju filma*. Režisors Aleksejs Učiteļs ir arī viens no sabiedriski aktīviem mūsdienu režisoriem, kurš pēdējos gados vairākkārt aizstāvējis liberāli domājošus māksliniekus Krievijā – piemēram, ieradies režisora Kirila Serebreņņikova tiesas prāvā viņa aizstāvēšanai.

Filmas *Cojs* tapšanu atbalstījis Nacionālais Kino centrs.

Filmu studija *Mistrus Media* pēdējos gados veidojusi vairākas starptautiski atzītas kopražojuma filmas – *Elpa marmorā* (demonstrēta Karlovi Varu SKF 2018. gadā), *Gepards* (Romus SKF 2019. gadā), *Mijkrēslis* (iekļauta Kannu SKF 2020. gada oficiālajā programmā).

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/latvija-sak-demonstret-alekseja-ucitela-spelfilmu-cojs>